

MAROSUJVÁR

A MAROSUJVÁRI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRTKÖR HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden esütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr NAGY SAMU.
Társszerkesztő: SEBESTYÉN KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Füßy J. könyvkereskedése.
Marosujváron, Mikó-utca 14. szám.

Mit akar a magyar nemzet?!

Szabadságharcunk történetében az 1848. március 15-ike legtündöklőbbben ragyog mindama fényes napok között, melyek a gigási harcot jellemezték. Fényes, örökéletű emléke nemzetünkben él, mert hiszen ezen a napon jutott először kifejezésre a nemzet igaz akarata, ez a nap adta meg egy csapásra mindama reformokat, melyek elengedhetetlen kellékei minden szabad nemzetnek, államnak.

A szegedi népgyűlés, mintegy pendantjaképen e hatalmas napnak kifejezést akart adni arról, hogy tulajdonképen mit akar a magyar nemzet, mi a kívánsága a jövő alakulásohat illetőleg és hova gravitál politikai törekvéseiben.

Mig 1848-ban a nemzet akaratát 12 pontban állapították meg, addig Szegeden, immár sokkal szerényebben csak két pontban foglalták össze ama kívánságát a nemzetnek, melyekhez ragaszkodnia létérdekében áll s melyet ha körömszakadtáig nem

védelmez, önön sirját ássa meg a jövőendő számára.

Az önálló bank s a külön vámterület állanak a politikai horizont legexponáltabb előterében. Ez a két ütközőpont, mely a jövőendő parlament egész ügyvitelén uralkodni fog s ezen törik meg, avagy hiusul meg minden kísérlet, mely a nemzet s az uralkodó közti ellentétet kiegyenlíteni akarja.

Bizonyos, hogy az önálló bank, mely 1911-ben már felállítható, aktuálisabb, mint az 1917-ben szeparálható vámsorompók s így elsősorban a bank kérdés az, mely a politikus világot, de meg egész Magyarország értelmi világát s érdekeit legközelebbről érintik.

Hogy az önálló bank lenne első sorban az a hatalmas motorikus erő, mely dinamikai hatásában gazdasági állapotainkon segíthetne, merészség lenne állítani. Annyi bizonyos, hogy a közös bank nem áll érdekünkben, mert a nagyobbára osztrák tőkét forgató közös bank által szinte teljesen kiszolgáltatjuk magunkat, a nekünk

teljesen idegen, sőt ellenséges osztrák érdekeknek.

Nem egyszer tapasztalhattuk, hogy ha szükséges volt, az osztrák érdek nem riadt vissza attól, hogy tőkéinek visszavételével, gazdasági helyzetünk rossz hírének terjesztésével anyagi tönkretételünket célozta. S a közelmúlt pénzügyi válság is jórészt, osztrák politikai okokra vezetendő vissza. A gazdasági devalvációval akarták a magyar nemzetet igényeiről való lemondásra kényszeríteni.

Az önálló, független magyar bank tehát csakis annyiban mozdítaná elő az ország gazdasági érdekeit, hogy mindenkor egyedül s tisztán a magyar érdekek lebegnének a bankot irányító vezetők szemei előtt és soha sem állhatnának elő olyan körülmények, hogy idegen érdekek hátráltassák a magyar gazdasági élet fejlődését.

Az önálló bank tehát, egy csapásra nem gazdagítaná az országot, sőt bizonyos, hogy az első időkben nem menne minden zökkenés nélkül

TÁRCA.

Az iskolai fürdők.

Irta: **Dr Gerlóczy Zsigmond** egyetemi tanár.

— II. Közlemény. —

Mielőtt magáról az iskolai fürdő mintaként való működéséről szólnék, szükséges, hogy rövid vonásokban kifejtsem az iskolai fürdőknek higiéniai jelentőségét, mert régi tapasztalás az, hogy különösen az egészségügy terén üdvösnek látszó újításoktól nem csak a közönség huzódzik, sőt, a hatóság is, különösen akkor, ha az az ujtás bizonyos anyagi áldozatokat követel.

Testünk ápolásának, gondozásának kétségtelenül leghatásosabb eszköze a mosakodás, a rendszeres tisztálkodás, a fürdés. De a fürdés nem csupán bőrünk egészségesen tartásának az alapja, hanem egyszersmind eszköz arra, hogy szervezetünk

ellentálló képessége növekedjék. Az elhanyagolt, a tisztátlan bőr nem képes zavartalanul végezni azokat a fontos élet-tani műveleteket, amelyek elvégzése a szervezet csodás alkotása szerint reá van bízva. Nemcsak védő takarója testünknek, hanem fontos szerepe van a bőrnek a lélegzésben, és mint kiválasztási szerv kiküszöböl a testből olyan anyagokat, amelyek elhasználódtak és amelyeknek szervezetünkben való bennmaradása kárunkra volna. Ezzel a működésével egyszersmind szabályozója testünk melegének.

Mindeme nagytfontosságú élet-tani műveletet csak a jól gondozott, a tisztán tartott bőr tudja hibátlanul elvégezni. A tisztátalan bőrt ellepik a paraziták, rajta tapadnak és elszaporodnak. Olyan szervezetek telepsznek meg azon, amelyek a bőr repedéseiben behatolnak, azt fertőzik és gyulladásokat okoznak. Bomlási folyamat is megyen végbe az ilyen tisztátalan testen, amelytől büzőssé válik az ember. Nincs undorítóbb látvány a piszkos embernél. A

tisztálanságtól alkotott minden fogalmat felülmúl az a kép, amely az orvos szeme elé tárul akkor, amikor ilyen teljesen elhanyagolt testű beteg embert kell megvizsgálnia. Azok a veszedelmes fertőző betegségek, amelyeknek terjedésében a szennynek, a piszoknak jelentős szerepe van, bőséges példáját adják annak, hogy mennyire hajlamosít a tisztátalan test mindenféle nyavalyára. A múlt évben Budapesten uralkodott kiütéses tifusz járvány alkalmával ijesztő példáit láttam az undorító piszoknak, évtizedes kórházi orvosi működésemben megedzett szervezetem nem egyszer megborzadt. Nem tudok elképzelni olyan rondaságot, olyan rothadó tömeget, olyan dögletes levegőt, amelytől jobban megundorodtam volna, mint attól a szennyről, amelyet embertársaimon kellett látnom. A bőrt vastag kéregként fedő több éves szennyréteg között az élőködők okozta csipések és azok a vakarástól támadt genyedéses gyulladások, a hajzaton a serkék milliói, a förtelmes büz, a

Gyönyörű szép **iskolai fürdők**

nagy választékban kaphatók:

FÜSSY J.
:: könyvkereskedésében. ::

a gazdasági átalakulás. Azok az indokok azonban, melyek osztrák részről hangzanak az önálló bank ellenében, természetesen nem állják meg helyüket s azok tisztán a magyar politikusok önzetlen s hazafias törekvésük meggátlását óhajtják.

Bizonyos, hogy már vezető körökben is erősen hisznek a közös bank megszűnésében, mert már az elsőrendű bankok is fedezik készpénzkészlettel szükségleteiket, hogy a netán beálló átmenet zökkenőt annál könnyebbé tehessék. Értesüléseink szerint a hatalmas magyar vezető bankok óriási mobil tőkékkel látják el magukat, miből arra következtethetünk, hogy az önálló magyar bank ideje elkövetkezik és semmi erőszak, semmi csalafintaság annak eljövételét immár nem hátráltathatja.

Még csak arra akarunk kiterjeszkedni, hogy a magyar nemzet kivánsága fenti két pontban nem merülhet ki. Nem merülhet ki első sorban azért, mert ezek egyike, az önálló bank, még nem hozza magával a magyarok boldogságát, míg a külön vámterület pirosfehérzöld sorompóit 1917. előtt fel nem állíthatjuk s addig még sok üdvös, megvalósítandó reform alkotható.

A szegedi gyűlés mindenestre eklatánsan kifejezte azt, hogy a magyar nemzet tényleg ragaszkodik ahhoz a jogához, hogy külön bankkal saját érdekeit jobban védelmezhesse s hogy élvezhesse a külön vámterület védő, fejlesztő, iparunk és keres-

kedelmünk fejlődésére óriási horderevével bíró hatását.

Minden nemzetnek joga van ahhoz, hogy jövődjé érdekében minél több, s minél erősebb preventív intézkedéseket tehessen s egy államnak, egyetlen politikusnak sem állhat jogában ezen törekvéseiben hátráltatni.

Politikai hetiszemle.

A múlt vasárnap Szegeden tartott agitációs nagygyűlés az első mozgalmas napja volt most a nyári szünet után az önálló bankért folytatott küzdelemnek, amelyet ismét teljes erővel visszafelé a függetlenségi párt. A nyári szünet, a politikában beállott vakáció sok találgatásra adott alkalmat és pozitívumok hiányában a merész röptű fantázia különböző kombinációkat kergetett, hogy a kánikulában dőbenetes szenzációkkal szórakoztassa a jámbor és hirre éhes közönséget. A szenzáció legteteje volt az, hogy a politikai kulisszák mögött sötétlelő fondorlatok folynak és Apponyi meg Kossuth összeesküdtek, hogy a nemzet háta megett elárulják a — nemzetet. Az önálló bank vezérharcosairól is sokan — vérmesebb képzelő tehetséggel megáldottak — tudni vélték, hogy csufosan leszereltek és hitvány konokként beadták a derekukat.

Ezeket a sületlen találgatásokat magától értetődőleg senki sem vette komolyra. Mégis, aki talán megingott volna a küzdelem komolyságába vetett hitében és bizalmában, annak kellő

megnyugtatóssal szolgált a szegedi nagygyűlés, ahol a függetlenségi pártnak számos tagja jelenlétében az egész alföld népe — mondhatni — rendületlen szilárdsággal foglalt állást az önálló bank felállítását mellett.

A szegedi nagygyűlés legkiemelkedőbb momentuma volt a bankért folyó küzdelem kiváló vezérének, Holló Lajosnak nagyszabású beszéde.

Felszólalásában különösen megragadott az a passzus, amelyben a körülöttünk levő kis államok gyarapodására utalt és figyelmeztetett arra, hogy Magyarország csak úgy állhatja meg helyét, csak úgy teljesítheti nagy nemzetközi hivatását, ha nagygyá, hatalmassá, gazdaggá tesszük.

A szegedi nagygyűlés kapcsán egy sajnálatra méltó jelenséget kell leszögeznünk. Amíg az ország népe rendületlen odaadással és elszántsággal sorakozik az önálló bankért küzdők táborában, addig az ország intelligenciájának egy része bizonyos közönyös nembánomsággal, bizalmatlansággal és részvétlenséggel nézi ezt a hatalmas küzdelmet. Valami fásultság üli meg a kedélyeket és kishitű csüggedéssel állanak félre, ahelyett, hogy ők is tömörülnek a kibontott zászló alá. Lélektanilag érthető ez a kishitűség. Ausztria a maga tulsúlyával, erejével mindig győzedelmeskedett velünk szemben. Nehéz, nagy harcokban tudtunk mindig csak valami keveset kicsikarni. De ma a helyzet mégis másként áll. A küzdelemnek élén nálunk a nemzet vezérei állanak most, akik egyuttal

mely az ilyen ember közelében való tartózkodást majdnem lehetetlenné tette, volt a mindennapi kép, a szó szoros értelmében vett mozgó kép.

Csaknem kivétel nélkül valamennyi kiütéses tífuszbeteg teste tele van élősködőkkel. Mekkora önfeláldozás kellett ahhoz, hogy az ilyen tisztátalan beteg emberek mellett odaadó szolgálatot teljesítettek az ápolónők, kik közvetlenül, praeparálás nélkül kapták kezükhöz a betegeket, míg mi orvosok már a fürdőszobában elvégzett alapos surolás után valamelyest megtisztogatva vehettük vizsgálas alá őket.

A test elhanyagolása, a bőr tisztatlansága természetesen első szorban magára a piszkos emberre jelent veszedelmet, de a vele való érintkezés folytán ez a veszedelem környezetére is rá terjed. Azok az élősködők ugyanis, amik a piszkos testű emberek tanyáznak eljuthatnak a közelében levőkre is és csipésükkel beoltják a fertőzőbetegségeket másokban is. A tavalyi

kiütéses tífusz idején kórházainkban 14 olyan alkalmazott kapta meg a kiütéses tífuszt, akinek az ilyen szennyesbőrű emberrel kellett foglalkoznia; persze tulnyomó részben az ápolónők fertőződtek.

És vajjon ezek a szerencsétlen emberek nem fürödtek volna meg, ha arra alkalmuk lett volna? A legtöbb sohasem fürdött, mert a fürdésre nevelve nem volt.

Azért a fürdésre nevelni kell a gyermekeket.

A ki gyermek korában megkedveli a fürdést, az késő öregségében is megfogja azt kívánni.

A fürdést azonban nem lehet megkedveltetni a gyermekkel, úgy, hogy egyszerűen csak magyarázgassák neki a fürdő tisztító hatását, fejtegetessék előtte a tisztaság nagy higiénikus jelentőségét. Ha nincs hol fürödni, hiába való minden ily irányú oktatás. Igaz, azt mondhatnók, hogy egy kád, egy teknő, vagy egy nagy mosdótál meg szappan, törülköző beszerzése nem

nagy dolog, végre is, aki szereti a tisztaságot, az a legszerényebb eszközök mellett is tisztán tarthatja a testét. Ám de jól tudjuk, hogy az otthon való fürdéshez nemcsak kád kell avagy teknő vagy mosdótál, de kell hozzá hely is. És éppen a legszegényebb néposztály körében a tisztálkodásra, a fürdésre szükséges helynek hiánya a szűk lakásban, a zsúfoltság mellett oka annak, hogy az ilyen lakásban lakók még csak gondolatban sem foglalkoznak azzal, hogy kíváncsiak volna egész testüknek időnként való megmosása, megfürdetése. Sok helyen még az is akadályozza a tisztálkodást, hogy nincsen elegendő víz. A városi lakosság egy jelentékeny része tehát nélkülözi a test alapos tisztaságához szükséges legelemibb kellékeket s kicsi korától kezdve úgy nő fel, hogy sohasem fürdik.

Gazdák figyelmébe!

288

Kicsinyben és nagyban gyári áron szállít:
a Székely Gazdák Szövetkezete

Központ:

Mütrágya használatával tetemes termés többletet érhetünk el.

1-5

Marosvásárhely. Fiókok: Székelyudvarhely, Szepsiszentgyörgy.

a korona tanácsadói is és a függetlenségi párt mai hadállásában nem egy törpe kisebbség, hanem impozáns többség, amely jelenleg a leg-hatalmasabb politikai faktor ebben az országban és amely nélkül egy lépést sem lehet előre tenni. Aztán még a bankküzdelemben nem jogok kivívásáról van szó, nem ugynevezett vívmányok kicsikarásáról, hanem törvényben gyökeredző jogunk érvényesítéséről, amelyre nézve szabad kezét nyertünk, amelyért pénzben is megfizettünk. A katonai kérdésekben a király felségjogára hivatkozott. Az önálló bank kérdésében a mi részünkön van a törvényes jog, amelyet számtalanszor elismertek és hangsúlyoztak.

A bankküzdelemben nem hiu reménység kecséget minket. Annál is inkább érvényesíthetjük jogunkat, mert ehhez Ausztriának semmi hozzájárulása sincs és a bankszabadalom lejáratával okvetlenül fel kell állítani az önálló bankot, ha csak nem akarunk teljes pénzügyi anarkiát teremteni az országban. A küzdelem jogos, reális célokért folyik és a siker reményével biztat. Nem szabad hát kishitűen félreállni a haresorokból, hanem tömörülnie kell minden magyar embernek, a nemzet minden osztályának a harcok táborban, hogy biztosítsuk a győzelmet, amelynek kicsikarása egyenesen életkérdés ránk nézve.

Tanév kezdetén.

A vakáció aranyos ideje úgy elröpült, mintha egyáltalában nem is lett volna. Még csak most történt a vizsgák s egyéb évzáró kellemetességek lefoiyása, még alig hogy elbucsúztak a diákok attól az intézettől, ahol ifjuságuk legszebb idejét töltötték, ime már ismét kezdődik a munka, a tudás, az előrehaladás, a kultura békés és csendes munkálkodásának ideje.

Bizony, bizony ez az idő a mi országunkban temérdek gondot s keserűséget szerez a szülőknek. Minálunk még nem jöttek reá arra a praktikus ideára, a mely a művelt külföld majd minden országában már réges régen a megvalósulás stádiumába nyújtja áldásos működését. Nálunk még mindig különféle elnevezésű iskolákban osztogatják a tudomány fenséges malasztját. Mi még mindig megkülönböztetünk gymnáziumot, reáliskolát és polgári iskolát. S aki az egyikben nyeri kiképeztetését, az bizony később sok minden pályától már elvágatik, azokra nem kerülhet.

Aki véletlenül olyan városban született, ahol sem reál, sem gymnásium nincsen, hanem csupán polgári iskolát bir

el vagyonsága s népessége, az bizony hacsak jómódban nem született, kénytelen a polgári iskolába járni s így az egyetemektől már előre is bucsút vehet, az iskolák elvégzése őt oda nem engedhetik. A diplomás pályákat tehát elzárták előle, csupán azért, mert anyagilag nem volt módjában a más városokban levő gymnáziumot, esetleg reáliskolát látogathatni.

Külföldön már csakis az u. n. reál-gymnáziumok vannak. Ezek az iskolák egybevetett tanterv alapján az összes diplomás pályákra előkészítik a tanulókat s így a szülőket már előre megkímélik attól a gondtól, hogy gyermekeiket melyik pályára készítsék elő akkor, mikor sem hajlamát, sem tehetségét valamelyik pályára még nem ismerik.

Ha valaki véletlenül nálunk reáliskolát végzett s később egyéb, gymnáziumi érettségéhez kötött pályára érez kedvet, akkor neki a kiegészítő tantárgyból pótérettségit kell letennie s ha véletlenül nyelvézéke nincs kifejlődve, előfordulhat, hogy évek hosszú sora alatt sem képes a latinból érettségit tenni s így kénytelen kelletlen olyan pályára szorul, melyhez sem kedve, sem ambíciója nem hevit.

Nehéz tehát ilyenkor a szülők helyzete, mert később azután, ha gyermekeikkel valamely iskolát nagy nehezen elvégeztettek, még az a szemrehányás is érheti őket, hogy nem gondoskodtak kellőképpen fiaik jövődjéről.

S ez mindaddig így lesz, míg a reál-gymnázium helyes intézményét, hazai tanrendszerek programjába fel nem veszik az illetékes tényezők.

A reál-gymnázium eszméje, már hosszabb ideje kísért tanügyi körökben s s hogy mindeztideig az meg nem valósulhatott, annak okát abban kereshetjük, hogy iskoláink még ezideig nélkülözik egyöntetűségüket az irányban, hogy még mindig megkülönböztethetünk állami, felekezeti, s különösképen alapítványi intézeteket. Az alapítványokon alapuló intézetek átalakítása pedig az alapító-okiratokba ütközik s így annak esetleges átalakulása az alapítványoktól való elesést is eredményezheti.

S így belekell törödnünk abba, hogy ilyenkor a legtöbb szülő gondtelt homlokkal járjon, mert nem tudja elhatározni, milyen pályára is készítse elő, még teljesen kiforratlan s így előre nem sejtethő tehetségű csemetéjét.

Még a legjobban jár mindenesetre az a diák, kinek szerencséje lehet, hogy gymnáziumot végezhet. Ez előtt minden pálya nyitva áll s a szülők gondját már előre elveheti. De jól tudjuk, hogy itt a vidéken nem áll módjában mindenkinek, hogy gyermekét gymnáziumba jártathassa. A melyik vidéki város olyan szerencsés, hogy gymnáziummal rendelkezik, ott természetesen a szülők gondolja sem oly nagy, de mit csináljon az a sok többi város szülője, kinek nem áll módjában más iskolákat látogattatni gyermekével, mint a minő ott helyben már van!?

A tanév eleji gondok tehát idén sem szűnnek meg s nem is fognak mindaddig, amíg a reál-gymnásium helyes eszméje a megvalósulás stádiumába nem lép.

HIREK.

— **Személyi hír.** Gretzmacher Gyula m. kir. segédmérnök, ki július hóban kapta meg a nagybányai kerületbe történt kinevezését, mult hó 30-án állomáshelyére utazott. Távozásával egy igen kedves és rokonszenves fiatal embert vesztett el társadalmunk s különösen a lányok fogják érezni hiányát, kiknek — bár már szíve nem volt szabad — igen sok élvezetes időtöltést szerzett. Sok szerencsét kívánunk neki új otthonában.

— **Kanonoki kinevezés.** Amint Gyulafehérvárról értesülünk: Gróf Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök, dr. Koródy Péter theologiai tanárt a gyulafehérvári székeskáptalan kanonokjává nevezte ki. A fiatal végzett tanár kinevezése egyházmegyeszerte megleledést kelt s mi is örömmel vesszük e hirt, mert a fiatal rokonszenves kanonok, ki minden évben meglátogatja fürdőnket, előttünk sem ismeretlen.

— **Értesítés.** A t. c. fürdővendégek tájékoztatása érdekében szükségesnek találja az Igazgatóság szíves figyelmüket azon körülményre fölhívni, hogy csak annyi fürdőjegyet váltsanak, a mennyit szeptember hó 15—20-áig fölhasználhatnak, mivel a folyó évben váltott jegyek a jövő évben nem lesznek érvényesek. Marosujvár, 1909. aug. 28. Fürdőigazgatóság.

— **Bucsu a Monosztiriába.** A marosujvári gör. kath. esperesi kerület mint minden évben, úgy az idén is mult hó 28-án Nagyboldogasszony napján megtartotta a Monosztiriában szokásos bucsút. Már pénteken délutántól kezdve zárando-koltak a távolabbi községekből a szent helyre a hívők; szombaton reggel pedig a marosujváriak vonultak egyházi menetben zászlókkal és énekszóval a bucsuhelyre, hol az esperesi kerülete papságának segédletével végezte a szertartást. A bucsu mindenféle rendzavarás nélkül folyt le s így az oda kirendelt csendőrségnek dolga nem akadt. Értesülésünk szerint ilyenkor a hivek nem csak szent áhitattal felruházkodva, hanem pénzzel is felszerelve szoktak a bucsuhelyre vonulni, hol aztán az utóbbtól az egyház javára megkönnyítik magukat. Hogy az egyház mire fordítja az ily alkalmakkor begyűlni szokott tekintélyes összeget, azt nem kutatjuk, azonban szó nélkül nem hagyjuk azon körülményt, hogy első főkötelességének egy a bucsuhelyen felállítandó új és a hely méltóságának megfelelő templom építését kellene tartania annál is inkább, mert a jelenlegi kis kápolna eltekintve annak egyéb hibáitól, annyira rozoga, hogy minden pillanatban attól kell félni, hogy az állítólag 200 éves korhadt faal-

Az erdélyi viszonyoknak legjobban megfelelő

ekék, sorvetők és tengeriszártépő gépek, borsajtók és szőlőzuzók, továbbá műtrágya, zsákok, ponyvák és olajok megbízható minőségben beszerezhetők:

a Székely Gazdák Szövetkezeténél Központ: MAROSVÁSÁRHELY. Fiókok: Székelyudvarhely, Szepsiszentgyörgy.

284 Kühne mosoni gépgyárának és M. Cormiek aratógépgyárának bizományi raktára.

1-5

kotmány összeomlik s maga alá temeti az abban tartózkodókat.

— **Hangverseny.** A f. évi július havában Tövisen pusztított tűzvész károsultjai javára Dr Inczédi Joksmann Ödön és Dr Br. Wesselényi Ferenc közreműködésével f. hó 11-én Tövisen az „Oroszlán” szállóban nagyszabású hangverseny fog tartatni. Eltekintve attól, hogy Dr Joksmann képességeit ismerve, a hangverseny magas nivója kétségen felül áll, már csak azért is felhívjuk a közönség figyelmét erre, mert a résztvevők számának növekedésével e nemes cél megvalósulása is teljesebb lesz.

— **Vak tűzilárma.** Mult hó 25-én szerdán este rémes tüzetjelző sipszó remegtette meg az idegeket. Mindenfelé rohanó embereket lehetett látni, kik a tűz helye felől érdeklődtek. Bányász-tűzoltóink éppen a fecskendők felszerelésével és elindításával voltak elfoglalva, mikor jött a hír, hogy tűzveszedelem nincs, vak tüzi-lárma az egész. Mindenki megkönnyebbülten lélekzett fel. A hatóság, amely azonnal nyomozást indított a lárma okozójának kiderítése iránt, azonban nem tudta megállapítani, hogy vajon nem rossz csúsz vagy tévedés volt az indító oka az egész tűzhistoriának.

— **Meghíusult támadás.** Majdnem megfosztotta másfél vékányi kenyérlisztjéért egy vakmerő téglavető cigány mult hó 26-án Onák György csongvai földmivelőt. Onák a fenti nap estéjén a Vecsernyés Sándor tulajdonát képező vizimalomból, hol gabonáját megőröltette volt, útját megrövidítő a kukoricás földeken keresztül tartott hazafelé. Alig haladt azonban pár száz lépést, midőn hirtelen egy téglavető cigány toppant eléje, ki a gyanutlanul haladó embert hirtelen megragadva földre teperte és zsákját válláról lerántva azzal futni kezdett. A megrabolt ember segélykiáltására a közelben iartózkodó Bánn Samu molnár odasietett s látva, hogy mi történt a rabló cigány után rohant. Ez sem vette tréfára a dolgot s mikor észrevette, hogy üldözője már-már utóléri, zsákmányát eldobva elmenekült. A megijedt Onák, ki támadójától egy pár ütleget is kapott, féltében egész hajnalig a malomban maradt s csak akkor mert haza menni. A vakmerő cigány ellen a hatóság a nyomozást megindította.

— **Pályázat.** A marosujvári járás főszolgabirája a m.-bükkösi körjegyzőségben szervezett segédjegyzői állásra, mely 1000 kor. fizetéssel van javadalmazva, pályázatot hirdet. Mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, kellően felszerelt pályázati kérésüket folyó évi szeptember hó 18-ig tartoznak benyújtani a főszolgabírói hivatalhoz. A választás ugyanezen hó 22-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

— **Cirkusz Marosujvart.** Értesülésünk szerint a jelenleg Nagyenyeden időző Lyon cirkusz melynek saját zenekara és 22 tagja van a napokban városunkba érkezik. A mint halljuk, az enyediiek megvannak velök elégedve; reméljük, hogy itt sem fognak o kot szolgáltatni ellenkező nézetre.

— **Tűz Lándorban.** A mult számunkban megírt tüzeset egyikéhez teljesen hasonló történt mult hó 23-án Lándorban, amely itt is egy gyermek gondatlanságából keletkezett, ki gyújtóval játszadozott. A károsult Szász József lándori birtokos, kinek tanyáján Kocsis János nevű zselérjének gyermeke gyújtotta meg a csűr mellett felhalmozott kendert, amely aztán lángba borította az épületet s azt teljesen elhamvasztotta. A kár mintegy 5—600 korona. Hogy nagyobb veszedelem nem történt, az csak a gyorsan elősietett cselédek ügyességének köszönhető, kiknek szerencsésen sikerült a vész tovaerjedését meggátolni s így a közelben felhalmozott nagy mennyiségű szalmás gabonát és takarmányt a pusztulástól megmenteni.

— **Késelő férj.** A családi perpatvar áldozata Dumitru Vaszilia m.-veresmarti lakos neje. A házaspár a minap valami felett összeveszett s a nézeteltérés közöttük annyira kiélesedett, hogy a férj dühében a konyhában az asztalon levő kések közül egyet felragadva, azzal nejét alaposan összeszurkálta. A súlyosan sérült asszonyt a most már lecsendesedett férj azonnal beszállította Felvinczre, hol az orvos sebeit bekötötte.

— **Az állami óvodák karácsonyfái** alapjára a hitelszövetkezet 10 koronát adott, mely kegyes adományért a gyermekek nevében hálás köszönetüket nyilvánítják az óvónők.

— **Ünnepélyek az iskolában.** Szentgyörgyi Dénes marosvásárhelyi állami tanító egy havonként megjelenő folyóiratot készül kiadni, mely kizárólag az egyes iskolákban tartani szokott különböző ünnepélyek anyagául szolgáló költeményeket, alkalmi beszédeket és énekeket, melodramákat, kis szindarabokat, monológokat stb. fog tartalmazni. A közlemények kiterjednek az összes iskolai válfajokra, az óvodák, az elemi, közép és szakiskolák minden nemét figyelembe véve. A szerkesztőt munkájában egy nagyobb bizottság támogatja, melyben mindennemű iskola tantestületéből van egy-két tag. Az első füzet f. évi november 1-én jelenik meg. Egy füzet ára 60 fillér lesz. Felhívjuk olvasóink figyelmét e hézagpótló folyóiraatra. Siessenek támogatására úgy előfizetések, mint sikerültebb idevágó közlemények beküldése által. Előfizetni akárhány füzetre lehet. A füzetek részére hirdetéseket is fölvesznek jutányos árban. Mindennemű megkeresés vagy küldemény a szerkesztő címére Marosvásárhelyre intézendő.

— **Elvert cseléd.** A gazdája iránti lelkiismeretes szolgálat kék foltokat eredményezett Asztalos Káandin m. esesztvei erdőőr Tóth János nevű szolgájának. Tothot ki gazdája marháit legeltette mult hó 29-én a határon egy ismeretlen megtámadta és botjával ütlegelni kezdte, a megtámadott ember azonban látva, hogy ellenfelével nem bír boldogulni, futásban keresett menedéket. Az ismeretlen azonban üldözőbe vette és utólérván a szegény szolgát

s alaposan helybenhagyta, majd azután mint aki jól végezte dolgát eltávozott. Tóth az esetet a csendőrségnek bejelentette s a megindult nyomozás kiderítette hogy a támadó Krisán Mihály 18 éves m.-bagói pásztor, ki bevallotta, hogy azért verte meg Tóthot, mert az tehenét, mely a Gróf Mikes erdejében a tilosban legelt, több ízben behajtotta. Az önbíráskodó legény ellen az eljárást megindították.

— **Táncestély.** Rögtönzött mulatságot rendezett mult hó 28-án este a kincstári vendéglőben Marosujvár intelligens ifjúsága. A mulatságon — a mely, mint előre látható volt, igen jól sikerült — megjelent városunk egész intelligenciája. A leányoknak most sem volt okuk panaszra, amennyiben ifjaink ismét kitétek magukért, sőt hogy táncosban hiány ne legyen, a környékünkön gyakorlatozó tűzértiszteket is meghívták, kik a meghívásnak eleget téve nagyban hozzájárultak a táncestély sikeréhez. Különben eléggé bizonyítja a kis mulatság sikerült voltát az a körülmény, hogy a résztvevők, illetve a mások csak a késő hajnali órákban gondoltak távozásra.

— **Hazafias magyar.** Mult hó 29-én a bánczai sétányon a térzene alatt egy fekete gyapott inget viselő fiatal ember vont magára a közfigyelmet egy a kabátja gomblyukába tűzött oláhjelvénnel. Egy csendőr, ki a jelvényt szintén észrevette, a tüntető ifjút felszólította annak levételére, minthogy egy miniszteri rendelet szigorúan tiltja nemzetiségi jellegű jelvények hordását. A mennyiben azonban a fiatal ember a felszólításnak vonakodott eleget tenni, sőt a felhívásnak ellenszegült, a csendőr egy rendőr segélyével be akarta kísérni s felhívta arra, hogy igazolja magát. A nála levő munkakönyvből kitűnt, hogy Krizsa Sándor torockói lakos, de hogy mit akart a jelvénnel elérni, arra nem adott felvilágosítást. Igazolás után, minthogy a kokárda a kabátrol mégis csak lekerült, szabadon bocsátották, azonban az eljárást elne folyamatba tették, Krizsa unitárius magyar ember, épp azért érthetetlen, hogy miért tüntetett és kompromitálta magát egy nemzetiségi jelvényért.

— **A csömör áldozata.** „A jóból is megárt a sok”: mondja a közmondás. Fájdalmasan kellett ennek a szálló igének igazságát tapasztalnia Mátyás Andrásnak a székegyföldvári Zichy uradalom eszűbirájának, kinek felesége halála szolgált ennek az élet igazságnak. Az asszony ugyanis a minap lucskos káposztát készített, a melyből rendkívül nagy mennyiséget fogyasztott el. Ebéd után nemsokára rosszul lett s minthogy férje és ő maga is azonnal tisztában volt azzal, hogy a mértéktelenül élvezett táblalék okozta csömör idézte elő betegségét, hánytatót vett be, azonban hiába, szegény asszony, ki bajának komoly voltát nem tudta felfogni és orvosi segítséget nem vett igénybe, másnap meghalt. Tragikus sorsa mély részvétet keltett a községben.

Írószerek,
iskola-táskák,

Tolltartók, rajztáblák, rajzsinek, léniák, háromszögek, irkák, könyvszíjak, kalamárisok, írónok és mindenféle iskola-szerek bő választékban és jutányos árban kaphatók.

Füssy J. könyvkereskedésében
Vidéki szülők bármely ügyben itt felvilágosítást nyerhetnek.

— **Állat az emberben.** Műveletlenség, alacsony erkölcsi színvonal s talán beteges hajlandóság lehet oka a közszemérem oly brutális megsértésének, mint milyenek a múlt hó 27-én fél egy órákor tanúi voltak a baromvásártéren tartózkodók. Két elvetemült ember névszerint Németi Ferencz felvinci és Szilágyi Teréz m.-csesztve lakosok a jelen voltak szemeláttára kísérelték meg megcáfolni a plátói szerelem létezését. A mélyen felháborodott szemlélők által előhívott rendőrnek kellett őket, mint a barmokat, a melyek között valósággal a helyük, széjjelverni, ki aztán letartóztatta a két elzúllott embert s őket a hatóság-nak bejelentette. Szomoru világot vet ez az eset közérkölciségünk állapotára.

— **Vigyázatlan munkás.** E hó 14-én d. e. Marosán Ilia tordai lakos Kerekes József udvarában a szénapréselő gépnél dolgozott. A takarmány nagyon hosszú volt s így a lovak a géppel meg-meg álltak, s mikor egy ily alkalommal a lovakat négatta, önnön magára nem vigyázott és a gép mindkét karját elkapta és a kar esontjait eltörte. Súlyos sebével a tordai kórházban fekszik.

— **Anyakönyvi adatok.** Születtek: Vlád Jánosnak Emilia, Viedemann Jánosnak Gertrud, Toárnitzky Jánosnak Gizella, Groza Máriának Emil, Miklós Istvánnak Ferencz, Nikora Demeternek Dénes, Kászni Róának Ezaiás, Kászoni Miklósnak Anna, Rác Zoltánnak Erzsébet, Kira Szilárdnak Dénes, Bogya Máriának Tivadar, Kereszturi Gábornak Róza, Géber györgynek György, Lapozán Károlynak Olivér, Török Péternek Lajos, Bekő Annának János nevű gyermeke.

Meghaltak: Szabó Mária 2 éves, Kerekes Károly 18 hónapos, Özv. Mán Jánosné 80 éves, Demián Győző 14 napos, Muntján Tivadar 57 éves, Lengyel Hillárius 10 éves, Bágyoni István 37 éves, Szingeréan Miklós 2 éves, Jordán János 57 éves.

Házasságot kötöttek: Moga László és Preszekán Róza, Székely József és Lőrincz Mária, Paulini János és Roska Róza, Degán Miklós és Komán Ilona, Kohn Elek és Berkó Éva.

Hirdetés alatt állnak: Nisztor László és Demián Veron, Preszekán János és Strájan Anna, Czinezár Imre és Nikora Lukréczia.

— **Állami gépsegély kérés körüli eljárás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a Keresk Minister Ur folyó hó 14-én kelt 62315—VI. számú leirata alapján figyelmezteti az állami gépsegély iránt folyamodó iparosokat, hogy az őket esetleg fölkereső gépgyári s ezek között gyakran külföldi cégek ügynökei révén gépeket hitelbe ne vegyenek, azon reményben, hogy azokat az állam utólagosan tőlük átveszi s nekik használatra átengedi, mivel kijelentette a Minister Ur, hogy az ilyen gépeket az egyes segélyért folyamodó iparosoktól át nem veszi s így az iparosok csak maguknak okoznak kárt, ha az ügynökök unszolására ily irreális ügyleteket kötnek.

— **Betörés.** Múlt hó 22-én virradóra ifj. Gönczi Miklósnak Tordán a Rákos-utcában lévő vegyes kereskedésében mindeddig még ismeretlen tettesek betörték. Hallatlan vakmerőséggel üzték tettüket, melyhez hasonló — a városban még nem történt. Az erőszakos mód, melylyel eljártak, igazán bámulatba ejti az embert, de még inkább az, hogy a szomszéd szobában alvó tulajdonos a nagy zajra föl nem ébredt.

Először az ablak párkánya alatt levő falat igyekeztek megbontani s mikor ez nehezen ment nekik, az ajtónak fordultak. A külsőbb falát megingatták, miáltal meglazult az ajtó s így kiszakították az üzlet ajtaját. Benn a legnagyobb bátorsággal — szintén az üzletből lopott 2 gyertya világa mellett — dolgoztak. A Wertheim szekrényt az utca közepére cipelték ki valószínűleg azzal a szándékkal, hogy magukkal vigyék. A napi kasszázt az épülő gimnázium üres telkére vitték, ott összetörték és a benne talált 20—25 korona váltópénzt eltulajdonították. Elvitték az üzlet teljes dohánykeszletét, kávét, cukrot, szappant, dinnyét, 12—15 üveg likört, sósorszeszt, mintegy 12 csomag zsebkést. A tulajdonos kára körülbelül 350 kor. A betörés 2—4 óra között történt s elsőnek a korán kelő szomszédok vették észre, akik nagyot néztek, mikor a hatalmas pénzszekrényt az utca közepén látták.

A nyomozat teljes erővel megindult s remélhető, hogy — habár a tettesek semmi nyomot maguk után nem hagytak, a rendőrség rövid idő alatt elcsípi őket.

— **Meghívó.** A marosludasi református egyház a m. kir. Földmívelésügyi Kormány által újraépített templomának felszentelése alkalmával 1909. szeptember hó 5-én templomszentelési ünnepélyt és aznap este a Központi-vendéglő helyiségében tánccal egybekötött jótékonycélu műsoros estélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: Templomszentelés d. e. 10 órákor. Gyülekezet éneke. (Jövel szentlélek.) Előima. Elmondja: Jancsó Lajos esperes. „A teremthöz”, Schubertől. Énekli a tordai dalkör. Felszentelési beszéd és ima. Tartja dr. Kenessey Béla ref. püspök. „Magyar gályarabok éneke”. Énekli a tordai dalkör. Keresztel Derzsi Lőrinc, m.-bogáti lelkész. Esket Veress Károly gerendi lelkész. Uracsorát oszt Nagy Károly teol. ig., egyh.ér. főjegyző. A templom újraépítésének történetét felolvassa és bezáró imát mond Kozma Imre marosludasi lelkész. Hymnus. Énekli a gyülekezet. Tisztelegések 12 órákor. Közébéd d. u. 2 órákor. Bibliamagyarázat d. u. 4 órákor. Tartja Szécsy Ferenc felvinci lelkész. A Püspök látogatást tesz 1/25 órákor. Szerenád a püspöknél s a miniszter kép-

viselőjénél, este fél 8 órákor. A műsoros estély programja: „Petőfi”. Énekli a dalkör. Felolvasás. Tartja Lovassy Andor, alispán. Ének szülő. Előadja Csiky Istvánné, zongorán kíséri Veress Gábor képz. zenetanár. Népdalegyveleg. Énekli a tordai dalkör. Szavaltat. Előadja Felméri Sándor tanár. Kurucz nóták: Énekli a tordai dalkör.

— **Vasuti elgázolás.** Szeresován János és egy társa gyéresszentkirályi lakosok a gyéresi aranyos vashidon mentek át kedden reggel, hogy a közelben dolgozó cséplőgépénél munkába álljanak, mikor a reggeli gyorsvonal a hid elején utolérte őket. Társa okos fejvel a hid vas korlátjához lapult, s így szerencsésen megmenekült a veszedelemből, míg Szeresován futni kezdett, de a gép elkapta jobb lábát, láb-szárában teljesen levágta, fejét és bal lábát összeroncsolta. Vasuton rögtön a tordai kórházba szállították, de még utközben meghalt a nagy vérvesztés következtében. Holttestét visszavitték falujába, ahol 26-án temették el.

— **Nyavalyatörés.** Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszertár által Majna, Frankfurt.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA!
Főlerakat Marosujváron MIKLÓSSY GYULA
fűszerkereskedő cégnél.

K I A D Ó :
F Ü S S Y J Ó Z S E F .

Nyilttér*)

Bucsú.

Mindazon kedves barátaimnak és ismerőseimnek, kiktől Marosujvárról való távozásom alkalmával személyesen nem búcsuzhattam el, ezúton mondok Isten hozzádot kérve, hogy tartsanak meg jó emlékekben.

Gretsmacher Gyula.

*)E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás.

SZÉKELY és RÉTI butorgyára

Marosvásárhely Főter 47.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butor-üzletünket, mely Erdély legszebb látványossága, egy nagyszabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **Háló, Ebédlő, Szalon és Uriszoba, Szálloda és Fürdőberendezések** készítését a legjutányosabb árak mellett. Óriási választék vas és rézbutorokban, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, **gyermekkoszik** és gyermekszékekben

Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol börmunkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét.

∴ Angol börgarnitúrák 360 koronától kezdve. ∴

Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket.

Meghívásra minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen odautazunk a rendelmény felvétele végett.

Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk

kiváló tisztelettel

SZÉKELY és RÉTI butorgyárosok.

216. 1—30

Szám 407-909. végreh.

Árverési hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a selmeabányai kir. bíróság 1909. évi Sp. 175/3. számú végzése következtében dr. Jány Győző marosujvári ügyvéd által képviselt selmeabányai ing és fehérmű r. t. javára 409 K 25 f. s jár. erejéig 1909. évi május hó 14-én fogantatott végrehajtás útján lefoglalt és 3167 K 50 fillére becsült következő ingóságok, u. m. külömböző férfi ruhák, kalapok, posztó stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a marosujvári kir. járásbíróság 1909-ik évi V. 196/3. számú végzése folytán 409 K 25 f. tőkekövetelés ennek 1908. dec. hó 1-től járó 5% kamatai és eddig összesen 72 K 35 fillérben bírósági már megállapított költségek erejéig, Marosujvár községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1909. évi szeptember 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosujvár, 1909. évi augusztus hó 18 n.

Dergán János

362 1-1.

kir. bir. végrehajtó.

Alsófehérvármegye Lótenyésztő Bizottsága
Elnökétől.

Szám. 23-900. lóteny. biz. eln.

Hirdetmény.

Alulírt lótenyésztő bizottsági elnök ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszterium kegyes adománya folytán 1909. évi szeptember 19-én d. e. 10 órakor Nagyeneden a baromvásártéren lódíjazás fog tartatni.

A díjak következőleg vannak megállapítva:

I. Sikertült szópós csikóval bemutatott anya kancaért 1-ső díj 60 kor., 2-ik díj 45 kor., 3-ik díj 30 kor., 4-ik díj 15 kor. I. osztály összege 150 kor.

II. 1-2 éves kanca csikóért 1-ső díj 25 kor., 2-ik díj 20 kor., 3-ik díj 15 kor., 4-ik díj 10 kor. II. osztály összege 70 kor.

III. 3 éves kanca csikóért 1-ső díj 100 kor., 2-ik díj 75 kor., 3-ik díj 50 kor., 4-ik díj 25 kor. III. osztály összege 250 kor.

IV. A legjobban gondozott ló gondozójának 1-ső díj 15 kor., 2-ik díj 10 kor., 3-ik díj 5 kor. IV. osztály összege 30 kor.

A lovak egy évi tulajdonjoga szükség esetén községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolható.

Az 1, 2 és 3 éves méneseik és heröltek a díjazásból ki vannak zárva.

A ló eltartásáról minden tulajdonos maga tartozik gondoskodni.

Nagyeneden, 1909. évi aug. hó 30-án.

281. 1-1.

Br. Bánffy Kázmír
lóteny. biz. elnök.

Hegedük, hegedü fel-
szerelések,
harmonikák, gramfonok
és gramfon lemezek nagy
választékban kaphatók **Füssy**
József könyvkereskedésében.

MAROSUJVÁRI
KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK
:: ÉS MÁSFÉLE ::
UJDONSÁGOK,
VALAMINT SZÉP
LEVÉLPAPIROK, IRÓSZEREK
:: ÉS DISZES ::
AJÁNDÉKTÁRGYAK
KAPHATÓK: FÜSSY J.
könyvkereskedésében.
Mikó-utca, (Agrár takarékp. mellett).

Butor eladás.

Elköltözés végett eladó Nagy-
enyeden Széna-tér 1. földszint egy
fényezett Mahagoni ebédlő, egy
szép hálószoba, szőnyegek, lám-
pák és egyéb egyes butordarabok
jutányos árban.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ**SOSBORSZESZ,**

mert mindazt egyesíti magában, amit egy
igazán jó és hatásos háziértől várni lehet.
Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és
edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
mint szájviz, haj- és bőrápolószert.

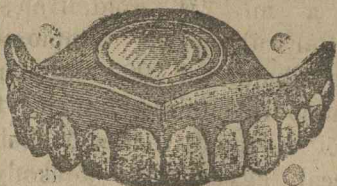
— Szükséges minden háztartásban. —

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és
2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYÖR.

Kapható:

GÁL BÉLA gyógyszeráránban.

Kényelmes és tartós
FOGSOROKAT

Szájpad és szájpادلás nélkül készít

Id. **FOJI LAJOS** műfogász, Tordán.

Műfogak
Foghúzások
Fogak tömése
Fogaktakarítása

STOMATIN fog-
fehérítő porok, fogmosók, fogkefék raktára.
gyorsan és jutányosan
eszközöltetik Felvilágosítással és utasítással szívesen szolgálók.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

tisztelettel

ID. FOJI LAJOS

műfogász Tordán, Jókai Mór-utca 70 sz.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYEK!

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V. Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba
ellen
Borszéki Főkut, az ásványvizet királya
köszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz

Baross, vesebaj ellen
Borhegyi, hűgyszorító
Bohóti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőlőrakosi Mária, légzőhurut ellen
Hargitligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kászoni főkut (Salutaris), jód és li-
thium tartalmu
Répáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, idült gyomorba
Stojkai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem

hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

MINDEN FÜSZERKERESKEDÉSBEN KAPHATÓK.

CIMBALMOK.

Hangfokozó pianó-pedálu cimbalmok
a jelenkor legtekélyesebb cimbalmai.

Leírást és árjegyzéket in-
gyen és bérmentve kül-
denek a feltalálók és egye-
dül készítőik

Komáromi M. és Tsai
Első magyarországi magy.
kir. szab. hangfokozó és
pianó-ped. cimbalomgyár.
SZOLNOK.

Fűszer, csemegeüzlet,

a hol is mindennemű hideg felvágottak na-
ponta frissen kaphatók, ugyisintén kitűnő
házi szalonnák, szamosújvári hirneves
kalserfleisch. Fleischer-féle elsőrendű sza-
lámi kilója frt. 1.90, másodrendű frt. 1.50.
Naponta friss különleges

TEA-VAJ

különféle sajtók: Ementhali, Groer, Sárvári,
Trappista és Székelyturó. Magyar és fran-
cia **COGNAC** és **PEZSGŐK**, különféle
gyógy- és asszu-borok.
Gróf Teleki Ádám-féle bouteliás csemege-
borok. Az összes ásványvizek árusítása.

2 liter Buziási víz 18 krajcár,

mely úgy borhoz használva, mint ivóvíz-
nek is a legelőnyösebben van ajánlva.
Gessler-féle ezüst üstben főzött **Málna-szörp**
kimérve kicsinyben is kapható. Fagyalt-
hoz csövek, vanília és mogoró szeletek,
különleges cukorkák és déli gyümölcsök.
Vállogatott és szigorúan tisztán kezelt
fűszer áruk nagyraktára.

KÜLÖN BORÓZÓ BODEGA-HELYISÉG!
1 liter asztali bor 30 kr.

Hirneves **Budai vörösbort** orvosilag
ajánlva 1 liter **70 kr.**

Gyomorbetegnek részére

karlsbadi kétszersült
állandóan kaphatók.

Miklósy Gyula

fűszer, csemege-kereskedése
Marosújvár (község háza mellett)

**MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK
ÜZLETVEZETŐSÉGE KOLOZSVÁR.**

30823
III. szám.

Hirdetmény.

Kolozsvár állomás raktár helyiségei-
nek tulsufaltsága miatt az ezen állomásra
érkező mindazon kocsirakományi szállit-
mányokra, melyek fedett rakhelyen való
tárolást igényelnek, az üzletszabályzat 69.
§. és Kereskedelemügyi Miniszter Ur
Önagyméltóságának f. év július 17-én kelt
56755. sz. felhatalmazása alapján:

1. A dijszabás szerű fekbért kétszeres-
sére felemeljük.

2. A dijszabás szerű fekbérmentes
időt felére leszállítjuk.

Ezen intézkedés f. év szeptember hó
1-től további intézkedésig marad érvényben.
Kolozsvár, 1909. augusztus 24.

260 1—3

As üzletvezetőség.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű
száza --- --- 20 K
Gyökeres fásoltvány --- ezre 180 K
" szépséghibával " 90 K
" zöldoltvány " 160 K
Sima " 90 K
Gyök. riparia portalis vastag " 32 K
" 2 éves " " 40 K
Sima riparia " " 18 K
" vékony " 8 K
Gyökeres hazai nemes vessző " 30 K
Sima " 10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kö-
telezettséggel, hogyha a küldött anyag meg
nem felel, azt visszaveszem s pénztét vissza-
adom. — **Árjegyzék ingyen.** Le van
benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér Muscat
Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller --- HI. 32 K
Visontai " --- " 36 K
Gyöngyösi fehér asztali --- " 34 K
" pecsenye --- " 38 K
Visontai Rizling --- " 44 K
" Muskatály --- " 70 K
" vörös bikavér --- " 70 K

Székely I. József
Gyöngyös,
Szent-Urban templom.

8-8

Nagy deszkaraktár!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a jó
hírnévnek örvendő

deszka, épületfa és lécraktáromat

a mai napon kibővítettem és állandóan nagy raktárt tartok: Zsendely, fedő-
cserép, Beocsini portland-cement, lemezfedőpapír, oltott és oltatlan mészből és oly
helyzetben vagyok, hogy árakban bármily céggel versenyezhetek.

Raktárom a Vágóhid-utca 4. szám alatt van.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását továbbra is kéri

tisztelettel

239. 1—52.

SIMON H. fakeskedő, —
MAROSUJVAR.

Oltott és oltatlan mészraktár!**Legjutányosabb árak jegyzéke!**

Fekete szalon öltözék 25 frttól 75 frtig
Zakó öltözék 18 frttól 45 frtig
Übereziher angol sza-
bással 18 frttól 45 frtig
Színes szövet mellények,
bármily öltözékhez al-
kalmazhatók 6 frttól 12 frtig
Színes pantallók 6 frttól 15 frtig
Lovagló britches nadrág 8 frttól 16 frtig
Kamásli 4 frttól 10 frtig
Urasági libériák 18 frttól 45 frtig
Téli kabát 25 frttól 90 frtig

Katonai egyenruhákat a **legjutányo-
sabb árakban** készítek.

Különösen felhívom a figyelmet, hogy a legújabb
divatszabás szerint — a kabátok vattázás nélkül
készülnek.

Van szerencsém a t. városi és vidéki közönségnek b. tudomásul adni, hogy a
mai kor legegyszerűbbtől legmagasabb igényeinek megfelelő

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERMET

nyitottam. Szabad legyen megjegyezni, hogy a fővárosban elsőrangú cégeknek és
az ország legnagyobb városaiban, mint szabász 20 éven át működtem. Kiállításokon
aranyérmekkel lettem kitüntetve. A ruhák saját műhelyemben készülnek, a leg-
szigorúbb személyes felügyelettel mellett, fővárosi munkások által készítve. Elvem
t. vevőimet a legpontosabban és jutányos árak mellett kiszolgálni s biztosítom már
előre is, hogy nagybecsű megrendeléseit minden tekintetben a legszolidabb árakban
teljesítem a legújabb divat szerint. A szövetek kizárólag hazai, angol és francia gyárt-
mányok s a szabászat és kiállítás a legújabb divatnak megfelelő. Készítek: disz-
magyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, urasági libériákat és a legjobb lovagló
bricsesz nadrágokat, katonai egyenruhákat, megyei és városi libériákat, vadász és sport
öltönyöket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legolcsóbb árak és kedvez-
ményes feltételek mellett. A t. közönség szíves rendelését kéri tisztelettel

Csirke Mátyás

angol férfisabó Tordán.

(A kir. törvényssékkal szemben.)

Megrendeléseket fölvesz — hol a szövetek is megtekinthetők és kiválasztha-
tók — **CIRNER ISTVÁN** kereskedő ur, a kivel állandó összeköttetést létesítettem.
Levélbeni nagybecsű meghívásra mintákkal személyesen szolgálok.

FISCHER IZSÁK

fakereskedése

építkezési és tüzelő anyagok raktára.

Marosujváron, Báthory-utca 1. sz.

Ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe dusan felszerelt **faraktáromat** és **cementtető-cserép raktáromat**, mely cementcserepek a modern technika eg-
ujabb gépeivel felszerelt gyáramba ké-
szülnek és a melyek erőssége, tart-
ása és kitűnő minőségeért a legmesszebb enő
garantiát vállalom.

Továbbá raktáron tartok I-ső minő-
portland cementet, Bohn-féle fedő-cserepet,
oltott és oltatlan meszet, kátrány fedőpapir
és szigetelő lemezt, nádat, zsendelyt, méter-
fát s több itt fel nem sorolt ezen szakba
vágó anyagokat.

Szabadalmazott „Eternit pala“ egye-
düll képviselője Marosujvár és vidéke részére.

Továbbá ajánlom a n. é. közönségnek
fűszer és vegyes áru üzletemet, hol minden-
kor tisztán kezelt fűszer áruk kaphatók.

Ugyszintén a legdivatosabb tartós.
erős, minden tekintetben megfelelő női,
férfi és gyermek cipők, chevro, box, stb.
minőségben.

Férfi és gyermek ruhák, kalapok
nagy választéban.

Porcellán és pléh-edények, konyha
felszerelési cikkek stb. stb.

Az igen tisztelt asztalos-mester urak
figyelmét van szerencsém felhívni, arra,
hogy üvegezési munkákra, épületekre stb.
üvegtáblákat a legolcsóbban csak nálam
szerezhetik be, mivel egy üvegyárral
nagy kötést csináltam. Üvegezési munkákat
elvállalok és legolcsóbban számítok.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Fischer Izák,

kereskedő Marosujváron.

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Telefon szám: 36.

Papp Miklós

vas-, szerszám- és fűszerkereskedése

TORDA, FÖTER.

A legnagyobb raktárt tart gazda-
sági szerszámok, szekér-
tengelyek, hozzávaló vasak, lán-
czok, épület és butorvasa-
lások, kovácsolt- és sod-
ronyszegek, zsindelysze-
gekben stb. 2 1-52

Ajánlja:

melegítő és főző kemenczeit,
valamint a hozzá tartozó részek
nagy választékát.

A világhírű John-féle telgtözü
mosógépek elárusítási
helye.

!! Pontos kiszolgálás !!

1 1-53

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Nagy porcelán raktár!

Olesón és jól vásárolni csakis

GIDÁLY SIMONNE

LISZT-, FÜSZER-, PORCELÁN- ÉS VEGYESÁRU KERESKEDÉSÉBEN
MAROSUJVÁR, (MIKÓ-UTCA) LEHET.

MINDIG FRISS MINŐSÉGBEN RAKTÁRON VAN:

Aranyospolyáni hengermű-
malmi liszt és derce, min-
dennemű hüvelyes áruk.
Naponta friss élesztő.
Fűszer és csemege áruk:
cukor, cukorkák és
chocoládék, ecsetek és

meszelők, I. rendű szap-
panok és gyertyák, *finom
petroleum és császár-
olaj. Legjobb kávé és
kávépótlékok, mindenféle
porcelán és üvegáruk.

GYORS, PONTOS ÉS

TISZTA KISZOLGÁLÁS!

Aranyospolyáni malmi liszt nagyraktára!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

megérkeztek

a tavaszi és nyári szövet ujdonságok.

Nagy raktárt tartok a legujabb hazai, angol és francia szövetekből, me-
lyeket a legujabb divat szerint választottam és bármely időközben meg-
tekinthetők és kiválaszthatók.

Felelősséget vállalok, hogy a ruhák a legujabb divat szerint és a legjobb munkával készülnek.

Főelvem a gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak és kedvező fize-
tési feltételek mellett.

Nagybecsű megrendeléseit továbbra is kérve maradok teljes tisztelettel

SALAMON SÁMUEL férfi-szabó,
Marosujvár, Csesztve-utca 20. szám.

A t. közönség b. figyelmébe ajánlom pincém-
ből kihordva: tiszta finomított Straetz-féle SZESZT,
KÖBÁNYAI ÉS MAROS-VÁSÁRHELYI SÖRÖKET,
FINOM LIKÖRT. Továbbá a legfinomabb

RUMOT és kiváló minőségű BORAIMAT.

Megjegyezni kívánom, hogy boraim Gróf
Teleki Ádám pincéjéből valók, valódiságáért sza-
vatolok.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Tisztelettel **Jonás Izidor.**

MONOSTORI CZELL SÖR.

Szives tudomására adom t. vevő körömnek, hogy az annyira
kedvelt GYOROKMÉNESI BOROM már elfogyott és most van szeren-
csém ajánlani az előbbinél hiresebb

Magyarád-hegyaljai fehér asztali boromat,

amely jó zamatjánál fogva, az előbbitől kitűnik.

1 liter 32 kr., 10 liter vételnél 30 kr.

Tisztelettel

GIDÁLY JAKAB

központi vendéglő bérleje.

MAGYARÁD-HEGYALJAI BOR.

Finom Vanília Rum.